

Економіка та управління національним господарством

УДК 338.43:005.35

*Сіренко Н.М.,
д.е.н., професор, професор кафедри фінансів і кредиту,
Лункіна Т.І.,
к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів і кредиту,
Миколаївський національний аграрний університет*

СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО В УКРАЇНІ: ОСНОВНІ АСПЕКТИ

Постановка проблеми. Враховуючи ситуацію, в якій перебуває Україна – слаборозвиненість сільської місцевості, невідповідність освіти на суспільні запити, низьке фінансування з державного та місцевих бюджетів, відсутність належного розвитку студентського самоврядування, пасивне ставлення населення до глобальних проблем, все це зумовило активізацію і зорієнтування суспільства задля вирішення нагальних соціальних проблем. Соціальне підприємництво – це бізнес із соціальною місією. На відміну від традиційного (отримання максимального прибутку), створюється для вирішення суспільних проблем. Держава не може задовольнити всі соціальні потреби, адже досить велике фінансове навантаження припадає на державний бюджет в розрізі соціальних складових. Саме тому, соціальне підприємництво підпорядковане розв'язувати частку соціальних проблем і повинно зайняти певну нішу в економіці держави. Основною місією соціального підприємництва є допомога у подоланні соціальної ізоляції, працевлаштування незахищених верств населення, представників груп ризику, представників з обмеженими можливостями, пенсіонерів тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Основні аспекти соціального підприємництва набувають все більшого поширення і досліджуються як іноземними, так і вітчизняними науковцями: О. Винниковим, О. Загакайло, Н. С. Коваленком, М. С. Кошелевою, Р. Краплич, В. Назаруком, Ю. Л. Орел, А. А. Стельмахом, К. Форрестером та іншими. Проте питання розвитку і популяризації соціального підприємництва набувають поширення і потребують більш ґрунтовного дослідження.

Постановка завдання. Метою дослідження є проведення аналізу основних аспектів розвитку соціального підприємництва як у світі, так і в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Історія виникнення терміну «соціальне підприємництво» починає свій відлік ще з 1970-х років у США. Неприбуткові організації створили свій бізнес з метою підтримки соціально незахищених верств населення. Сьогодні основною місією соціального підприємництва є отримання прибутку і досягнення соціального ефекту, тобто раціональне поєднання бізнесових інтересів і суспільних потреб.

Соціальне підприємництво є одним із основних напрямів вирішення соціальних проблем у державі, від того, як буде розвиватися бізнес, залежить поширення соціального підприємництва. Соціальне підприємництво – це, насамперед, бізнес, він поєднує у собі комерційну діяльність, соціальну мету (місію) та розподіл процентів від отримання прибутку на соціальні цілі.

Прикладом соціального підприємництва є відома на світовому ринку компанія «Ashoka», яка вважається «хрещеним батьком» соціального підприємництва. Саме завдяки діяльності цієї компанії і зокрема її засновника Біллі Дрейтона, соціальне підприємництво як практика бізнесу і як предмет вивчення набуло свого широкого розповсюдження. «Ashoka» вважає, що будь-яка людина може навчитися і застосувати співчуття, критичні навички, емпатію, роботу в команді, лідерство та робити зміни, щоб бути успішним у сучасному світі. Саме тому необхідно створити можливості, в яких кожен, хто має необхідні навички та ідеї, міг вирішувати складні соціальні проблеми. Робиться акцент на тому, що в основі соціального підприємництва діє принцип «ідея плюс енергія того, хто здатний її втілити». Саме тому асоціація підтримує не так ідею соціального проекту, скільки здатних втілити її людей. На даний момент фонд здійснює свою діяльність в більш, ніж у 70 країнах і підтримує роботу майже 3000 соціальних підприємців [1].

Щодо історичних аспектів розвитку і популяризації соціального підприємництва в Україні, то у 2006-му році впроваджено проект «Мережа громадської дії в Україні» (UCAN), фінансований США. Американські експерти провели тренінги для представників громадських організацій. Пізніше американський уряд надав гранти на створення соціальних підприємств на основі результатів

конкурсу бізнес-планів. У 2010-2013 роках була ще одна ініціатива. У консорціум «Сприяння соціальному підприємництву в Україні» ввійшли Британська рада, фонди «Східна Європа» та «Відродження», аудиторська компанія Pricewaterhouse Coopers, «Ерсте банк». Долучилася і державна неприбуткова організація - Український фонд підтримки підприємництва. У березні 2011 року між Британською Радою в Україні, що виступає від імені партнерів проекту (Фонду Східна Європа, Pricewaterhouse Coopers, Ерсте банку) та Українським фондом підтримки підприємництва підписано Меморандум щодо співробітництва в рамках проекту «Сприяння соціальному підприємництву» в Україні.

Основні задачі меморандума:

а) подолання бідності шляхом створення нових робочих місць та допомоги соціально незахищеним верствам населення;

б) розбудова фінансового сталого розвитку в організаційних структурах та для диверсифікації їх джерел фінансування;

в) заохочення організацій досягати високих результатів, орієнтуючись на стратегії приватного сектору на досягнення прибутків та мети організації [6].

На думку Р. Краплича, експерта з питань корпоративної соціальної відповідальності, благодійництва та розвитку громадської активності, соціальне підприємництво є дієвим механізмом суспільних змін. Позитивним моментом, на його думку, є те, що в Україні відбулося збільшення кількості благодійних фондів. Так, наприкінці жовтня 2014 року їх було майже 10 тис., на початок лютого 2015-го - приблизно 15 тис. Волонтери зрозуміли, що благодійні фонди - це хороший інструмент залучення коштів на потреби [4].

Особливе значення у формуванні та популяризації соціального підприємництва в державі відіграють нормативно-правові документи, які регламентують діяльність в даній сфері. В будь-якій державі існують соціальні проблеми, які потрібно вирішувати, допомогою у цьому може стати соціальне підприємництво.

Проаналізувавши соціальне підприємництво на рівні держави та відповідних нормативно-правових документів у різних країнах світу (США, країни Європи), можемо відмітити, що активна роль у популяризації соціального підприємництва належить країнам Європи. Наприклад, Закон про соціальні кооперативи (Італія, 1991 р.), Закон 4019/30-9-2011 «Про соціальну економіку та соціальні підприємства» (Греція), Закон про Соціальні кооперативи (Польща, 2006 р.), The Public Services (Social Value) Act (Закон про державні послуги (соціальні цінності) (Великобританія, 2012 р) [7; 8].

У США державна підтримка розвитку соціального підприємництва зводиться до: «усунення правових адміністративних бар'єрів, законодавчого забезпечення пільгових кредитів, розвитку соціального партнерства між державними організаціями, бізнесом і некомерційним сектором», надання преференцій в сфері ліцензування та сертифікації соціальних підприємств в таких сферах, як соціальне обслуговування, освіта, медицина. Також даним підприємствам гарантується можливість отримання соціальних замовлень від державних агентств. У даній країні відсутня практика активного залучення органів влади до підтримки соціальних підприємств, бо на сьогоднішній день питаннями у даній сфері займається Адміністрація малого бізнесу, яка, окрім питань, пов'язаних з соціальними підприємствами, керує питаннями щодо розвитку малого бізнесу. Окрім вище зазначеного, уряд США здійснює фінансову підтримку соціальних підприємств – був створений Департамент соціальних інновацій, який щорічно надає близько 2 млн дол. на підтримку найбільш перспективних інноваційних проектів, до числа яких потрапляють і соціальні підприємства [2].

На сьогоднішній день, в Україні розроблено ряд нормативно-правових документів, які регламентують діяльність щодо підприємництва. Серед них можемо відмітити: Цивільний кодекс, Господарський кодекс, Податковий кодекс, Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців», Закон України «Про господарські товариства», Закон України «Про споживчу кооперацію», Закон України «Про волонтерську діяльність» тощо. На жаль в Україні ще не прийнято закон щодо соціального підприємництва, який би регламентував діяльність соціальних підприємств [5].

Позитивним моментом розвитку соціального підприємництва в Україні варто відмітити підвищення попиту на культуру споживання. Сьогодні, перш, ніж купувати товар, споживачі детально вивчають не тільки цінову політику товару, а й країну-виробника, якісні характеристики та наявність соціальної складової. А це стає вагоми аргументом щодо поширення соціального підприємництва в Україні. Так як соціальні підприємства в Україні не так багато, то соціальні підприємці можуть легко зайняти відповідну нішу і своїх безпосередніх клієнтів, вирішуючи при цьому фінансову складову підприємства і налагоджуючи контакт із громадськістю (табл.1).

Також варто відмітити створену у 2011 році у м. Миколаєві кафе - кондитерську з виготовлення бельгійських солодощів – Студію бельгійського шоколаду «Pan Chocolatier», засновником якої є Микола Данцев. Соціальною складовою даного підприємства є створення 2-5 робочих місць для батьків дітей з ДЦП. Прибуток, отриманий від продажу шоколадних виробів, направляється на реалізацію проекту Благодійної організації «Ми поруч» з розвитку «Центру Іпотерапії і лікувальної

верхової їзди для дітей з особливими потребами». Розподіл прибутку – 80/20, це єдине в Україні підприємство, яке придбало франшизу.

Таблиця 1

Соціальні підприємства України, 2014 рік

Соціальні підприємства	
1	2
1. Житомирський обласний Ресурсний центр розвитку соціального підприємництва:	
Основне призначення	Житомирський обласний Ресурсний центр розвитку соціального підприємництва є довгостроковим соціальним проектом, розробленим та реалізованим фахівцями НГО «Житомирська обласна Асоціація науковців та бізнес-консультантів» у партнерстві з ЖОГО «Пулинський громадський та бізнес центр» і Житомирською філією ПВНЗ «Європейський університет».
Місія	Створення дієвого механізму підтримки соціального підприємництва в м. Житомирі та Житомирській області.
Напрями	Інформаційно-аналітичний, навчально-методичний, проектно-фінансовий, консалтингове обслуговування та бізнес-інкубування.
2. Соціальне підприємство «Вигода» (м. Житомир):	
Основне призначення	Підприємство з виготовлення нестандартних металевих конструкцій, яке працює на базі реабілітаційного центру благодійної організації Житомирщини та МБФ «Місії Самарян в Україні». Тут навчаються та працюють у минулому алко- та наркозалежні люди, колишні ув'язнені.
Місія	Допомога в адаптації та працевлаштуванні соціально незахищених верств населення - алко- та наркозалежних, колишніх ув'язнених.
Суть соціального бізнесу	- Працевлаштування соціально незахищених верств населення; - Допомога людям соціалізуватися та не втрачати трудові навички.
Досягнення	У планах – відкриття меблевого та садово-паркового цеху, оскільки не всім реабілітантам до снаги робота з металом.
3. Соціальне підприємство «Злагода» (Краматорськ, Донецька область):	
Основне призначення	Соціальне підприємство «Злагода» (соціальне підприємство створено при громадській організації інвалідів), функціонує в Україні майже 20 років.
Місія	Створення робочих місць для людей з обмеженими можливостями.
Суть соціального бізнесу	- Працевлаштування людей з обмеженими можливостями; - Постійна фінансова підтримка людей з обмеженими можливостями, підтримка соціального життя людей.
Досягнення	- Створено робочі місця для 80 людей з інвалідністю; - За рахунок прибутку були побудовані спеціально обладнані стаціонарні торгові ряди, склади зі зручним під'їздом для людей на візках; - Засновано газету для людей з інвалідністю «Берег надії», яка є всеукраїнською; - Фінансування та підтримка культурних та спортивних заходів 3-х організацій інвалідів у Донецькій області: автопробігові змагання, конкурси краси, спортивні ігри тощо.
4. ГО «Народна допомога» та соціальна пекарня «Горіховий дім» (м. Львів):	
Основне призначення	Соціальне підприємство Пекарня «Горіховий дім» є бізнес-частиною львівської міської громадської організації «Народна допомога». Пекарня виникла, коли організатори «Народної допомоги» зрозуміли, що жінки, які потрапили у скруту в процесі реабілітації, часто потребують базового навчання тому, як правильно і здорово харчуватися і готувати. На базі пекарні проводиться навчання «вихованок» «Народної допомоги», а також випікається печиво, яке реалізується в ресторанах та кав'ярнях Львова.
Місія	Підтримка некомерційних проектів організації «Народна допомога»: центру інтеграційної опіки та «Соціального таксі», спрямованих на допомогу незахищеним мешканцям міста Львова.
Суть соціального бізнесу	- Частково за рахунок прибутків пекарні фінансується гуртожиток для жінок, що потрапили у скруту чи не мають місця проживання, де вони реабілітуються та повертаються до нормального життя; - Допомога жінкам отримати нові трудові навички.
Досягнення	- «Горіховий дім» має перспективного інвестора, який згоден надати близько 10 тис. євро на розвиток пекарні. Це дасть змогу налагодити виробництво пакетованої продукції та суттєво розширити географію збуту; - У планах пекарні – розширити базу клієнтів, окрім кав'ярень пропонувати свою продукцію мережам магазинів.
5. Благодійний фонд «Дорога до дому» (м. Одеса):	
Основне призначення	Фонд «Дорога до дому».
Місія	Допомога в адаптації соціально незахищених верств населення – наркозалежних, бездомних, безпритульних дітей, колишніх ув'язнених.

продовження табл. 1

1	2
Суть соціального бізнесу	- Працевлаштування соціально незахищених верств населення; - Працевлаштування бездомних підлітків – розповсюдження та продаж газет фонду.
Досягнення	- Прийняття закону про бездомних в Україні; - Перші дослідження, перша література про проблеми бездомних в Україні.
6. Спільнота взаємодопомоги «Оселя» (село Винники, Львівська область):	
Основне призначення	Спільнота взаємодопомоги «Оселя».
Місія	Працевлаштування та соціальна адаптація бездомних та людей з алкогольною залежністю, які втратили соціальні і сімейні зв'язки.
Суть соціального бізнесу	- Трудова терапія під наглядом інструктора та психолога; - Соціалізація і навчання практичним навичкам; - Надання будинку і присадибної ділянки для ведення трудової діяльності; - Надання гарячих обідів та банних послуг для 2000 бездомних.
Досягнення	- Привернення суспільної уваги до проблем соціально незахищених верств населення; - Показ мод секонд хенду у Львові; - Організація акції Helping Hands – надання медикаментів першої необхідності для бездомних; - Участь у чемпіонаті Росії «Футбол для бездомних»; - Участь в екоакції в Карпатах.
7. Медичний реабілітаційний центр «Здоров'я» та ТОВ «Спектр Плюс» (Новоазовськ, Донецька область):	
Основне призначення	«Медичний реабілітаційний центр «Здоров'я» та ТОВ «Спектр Плюс»
Місія	Головне завдання центру – профілактичне оздоровлення та відновлювальне лікування пацієнтів із захворюваннями нервової системи, опорно-рухового апарату, захворюваннями органів дихання, серцево-судинної та сечостатевої системи. Пізніше була створена компанія, що почала надавати населенню ремонтно-будівельні роботи (у тому числі соціально незахищених верствам населення).
Суть соціального бізнесу	Надання центром широкого спектру послуг для реабілітації пацієнтів з обмеженими можливостями та надання соціальної і психологічної допомоги дітям та дорослим. Оплата за медичні та реабілітаційні послуги здійснюється диференційовано залежно від матеріального стану пацієнтів, і хворим із соціально незахищених верств населення пропонується система знижок. Крім цього, центр обслуговує замовлення громадських організацій, які частково або повністю оплачують лікування дітей із неблагополучних чи бідних сімей. 100% прибутку ТОВ «Спектр Плюс» спрямовується на розвиток громади та допомогу людям з обмеженими можливостями. Обидва проекти передбачають працевлаштування людей з обмеженими розумовими та фізичними можливостями.
Досягнення	- Протягом року медичний центр приймає понад 1000 пацієнтів, з них 50% – діти; - Для обслуговування малозабезпечених пацієнтів діє система суттєвих знижок; - Центр продовжує розвиватися, в тому числі за рахунок кредиту від Ерсте Банку та гранту від Фонду Східна Європа; - В рамках програми «Підтримки соціального підприємництва» центр було визнано кращим соціальним підприємством України; - З 2012 року ТОВ «Спектр Плюс» виконує державні замовлення – наразі виконується ремонт двох 5-поверхових будинків та клубу у сусідньому селищі; - У планах – відкриття цеху для людей з обмеженими можливостями.

Джерело: побудовано на основі матеріалів [3]

У 2014 році у Івано-Франківську створено громадський ресторан «Urban Space100» – це спільний проект «23 ресторани» та середовища «Тепле місто». Чистий прибуток від діяльності ресторану направляється на розвиток проектів м. Івано-Франківська, розподіл прибутку -20/80.

У цьому ж році було засноване зелене соціальне підприємництво – «Zelenew» у м. Львові. Основним видом діяльності є ресайклінг-майстерня, покликана трансформувати життєве середовище, даючи нове життя одноразовому пластику. Соціальною складовою є фінансування важливих соціальних ініціатив та екоінновацій [3].

Висновки з проведеного дослідження. Отже, як бачимо, соціальне підприємництво набуває поширення і в Україні, адже створення різних соціальних підприємств дає надію на їх популяризацію. Створення соціальних підприємств спостерігається як на Заході, Сході, Півдні України. Саме головне, що це не просто благодійність, а діяльність соціального підприємництва покликана на задоволення потреб, потрібних суспільству в різних куточках країни. Соціальне підприємництво потребує певного часу у поширенні та популяризації, адже це певним чином переосмислення суті підприємництва. На нашу думку, соціальне підприємництво набуде популярності в Україні за допомогою самоорганізації та

самовдосконалення соціальних підприємств, проведення тренінгів, конференцій, круглих столів з метою обміну досвідом.

Бібліографічний список

1. Ашока: лучшие практики последних лет [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.nb-forum.ru/interesting/stories/ashoka-luchshie-praktiki-poslednih-let.html>
2. Гришина Я.С. Сравнительно-правовое исследование социального предпринимательства в странах Америки и Европы / Я.С. Гришина // Вестник Пермского университета. Юридические науки. - 2012. - № 2(16). - С. 111-121 [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <http://cyberleninka.ru/article/n/sravnitelno-pravovoe-issledovanie-sotsialnogo-predprinimatelstva-v-stranah-ameriki-i-evropy>
3. Каталог соціальних підприємств України [Електронний ресурс]. - Режим доступу :<http://www.socialbusiness.in.ua>
4. Краплич Р. Youth entrepreneurship incubator: офіційний сайт [Електронний ресурс]. - Режим доступу :<http://yei.org.ua>
5. Соціальне підприємництво – спроможність бути агентами змін в Україні [Електронний ресурс]. - Режим доступу :<http://ufpp.gov.ua>
6. Український фонд підтримки підприємництва : офіційний сайт [Електронний ресурс]. - Режим доступу : www.ufpp.gov.ua
7. Fostering Social Entrepreneurship: A Comparative Study of the Legal, Regulatory and Tax Issues in Brazil, Germany, India, Poland, UK and USA / Linklaters, Schwab Foundation. – 2006. - 77 p. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://www.weforum.org>
8. The Public Services (Social Value) Act. (2013) [Електронний ресурс]. - Режим доступу:<https://www.cips.org>

References

1. *Ashoka: luchshie praktik poslednikh let* [Ashoka: best practices of recent years], available at:<http://www.nb-forum.ru/interesting/stories/ashoka-luchshie-praktiki-poslednih-let.html> (access date December 25, 2015).
2. Grishina, Ya.S. (2012), "Comparative legal research of social entrepreneurship in the Americas and Europe", *Vestnik Permskogo universiteta. Yuridicheskie nauki*, no. 2(16), pp. 111-121, available at: <http://cyberleninka.ru/article/n/sravnitelno-pravovoe-issledovanie-sotsialnogo-predprinimatelstva-v-stranah-ameriki-i-evropy>(access date December 25, 2015).
3. *Kataloh sotsialnykh pidpriemstv Ukrainy* [Catalogue of social enterprises Ukraine], available at:<http://www.socialbusiness.in.ua> (access date December 25, 2015).
4. Kraplych, R. "Youth entrepreneurship incubator", ofitsiyniy sait, available at: <http://yei.org.ua>(access date December 25, 2015).
5. *Sotsialne pidpriemnytstvo – spromozhnist buty ahentamy zmin v Ukraini* [Social Entrepreneurship - the ability to be change agents in Ukraine], available at: <http://ufpp.gov.ua>. (access date December 25, 2015).
6. *Ukrainskyi fond pidtrymky pidpriemnytstva* [Ukrainian Fund for Entrepreneurship], *ofitsiyniy sait* [official site], available at:www.ufpp.gov.ua (access date December 25, 2015).
7. Fostering Social Entrepreneurship: A Comparative Study of the Legal, Regulatory and Tax Issues in Brazil, Germany, India, Poland, UK and USA / Linklaters, Schwab Foundation. – 2006. -77 p., available at: <http://www.weforum.org> (access date December 25, 2015).
8. The Public Services (Social Value) Act. (2013), available at: <https://www.cips.org> (access date December 25, 2015).

Сіренко Н.М., Лункіна Т.І. СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО В УКРАЇНІ: ОСНОВНІ АСПЕКТИ

Мета- проведення аналізу основних аспектів розвитку соціального підприємництва як у світі, так і в Україні.

Методика дослідження. Теоретичною і методологічною основою досліджень були: теоретичні положення економічної науки, законодавчі акти, нормативні матеріали органів законодавчої і виконавчої влади, статистичні довідники, підручники, посібники. Методичний інструментарій дослідження становлять: метод діалектичного пізнання, який використовувався при розгляді стану соціального підприємництва в Україні; індуктивний, дедуктивний – при проведенні порівняльного аналізу; монографічний – при вивченні основних аспектів соціального підприємництва тощо.

Результати. Вивчено досвід соціального підприємництва в окремих країнах світу. Проведено аналіз соціального підприємництва в Україні. Встановлено, що соціальне підприємництво набуває поширення в Україні, адже створення різних соціальних підприємств дає надію на їх популяризацію. Визначено, що найголовніше, це не просто благодійність, а діяльність соціального підприємництва, яка покликана на задоволення потреб, потрібних суспільству в різних куточках країни.

Наукова новизна полягає у комплексному підході до розгляду питань, пов'язаних з соціальним підприємництвом, як одного із ключових напрямів підвищення соціальних потреб, а також його поширення в Україні.

Практична значущість полягає у розвитку та поширенні соціального підприємництва в Україні, яке значно підвищить добробут населення і країни в цілому. Результати дослідження можуть бути використані у ВНЗ України, при викладанні таких дисциплін, як: «Соціальна відповідальність» та «Корпоративна соціальна відповідальність». А вже на сучасному етапі існує нагальна потреба суттєвих змін у практиці соціальної спрямованості членів суспільства і його інститутів.

Ключові слова: соціальне підприємництво, соціальний бізнес, корпоративна соціальна відповідальність, культура споживання, соціальна місія, соціальний бізнес, соціальні проблеми, суспільство.

Sirenko N.M., Lunkina T.I. SOCIAL ENTREPRENEURSHIP IN UKRAINE: KEY ASPECTS

Purpose is devoted to the analysing of the main aspects of social entrepreneurship both in the world and in Ukraine.

Methodology of research. The theoretical and methodological basis of research were theoretical principles of economics, legislation, regulatory materials of legislative and executive authorities, statistical reference books, textbooks, manuals. Methodical research tools were knowledge of dialectical method that was used when considering the situation with social entrepreneurship in Ukraine; inductive, deductive methods which were used during benchmarking; monographic method in order to study of basic aspects of social entrepreneurship, etc.

Findings. The experience of social entrepreneurship in some countries had been studied. The analysis of social entrepreneurship in Ukraine had been done. It was established that social enterprise becomes rather widespread in Ukraine because the creation of various social enterprises gives some new opportunities for their future promotion. It is certain that it is charity not simply, but activity of social enterprise, which is called to satisfy necessities necessary a company in the different corners of the country.

Originality novelty consists in the complex going near consideration of questions related to social entrepreneurship as one of the key ways of increasing social needs, as well as its distribution in Ukraine.

Practical value lies in the development and dissemination of social entrepreneurship in Ukraine, which will significantly increase the welfare of the population and the country as a whole. The results of the study can be used in the HEIs of Ukraine when teaching such branches of science, as "Social responsibility" and "Corporate Social Responsibility". That is why at this stage there is an urgent need for significant changes in the practice of social orientation of society and its institutions.

Key words: social entrepreneurship, social business, corporate social responsibility, consumer culture, social mission, social business, social issues, society.

Сиренко Н.Н., Лункина Т.И. СОЦИАЛЬНОЕ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВО В УКРАИНЕ: ОСНОВНЫЕ АСПЕКТЫ

Цель – проведение анализа основных аспектов развития социального предпринимательства как в мире, так и в Украине.

Методика исследования. Теоретическая и методологическая основа исследования: теоретические положения экономической науки, законодательные акты, нормативные материалы органов законодательной и исполнительной власти, статистические справочники, учебники, пособия. Методический инструментарий исследования составляют: метод диалектического познания, который использовался при рассмотрении состояния социального предпринимательства в Украине; индуктивный, дедуктивный – при проведении сравнительного анализа; монографический – при изучении основных аспектов социального предпринимательства и т. д.

Результаты. Изучен опыт социального предпринимательства в отдельных странах мира. Проведен анализ социального предпринимательства в Украине. Установлено, что социальное предпринимательство приобретает распространение в Украине, ведь создание разных социальных предприятий дает надежду на их популяризацию. Определено, что это не просто благотворительность, а деятельность социального предпринимательства, которая призвана удовлетворять потребности, нужные обществу в разных уголках страны.

Научная новизна заключается в комплексном подходе к рассмотрению вопросов, связанных с социальным предпринимательством как одного из ключевых направлений повышения социальных потребностей, а также его распространение в Украине.

Практическая значимость заключается в развитии и распространении социального предпринимательства в Украине, которое значительно повысит благосостояние населения и страны в целом. Результаты исследования могут быть использованы в вузах Украины, при преподавании таких дисциплин, как: «Социальная ответственность» и «Корпоративная социальная ответственность». Ведь на современном этапе существует необходимость существенных изменений в практике социальной направленности членов общества и его институтов.